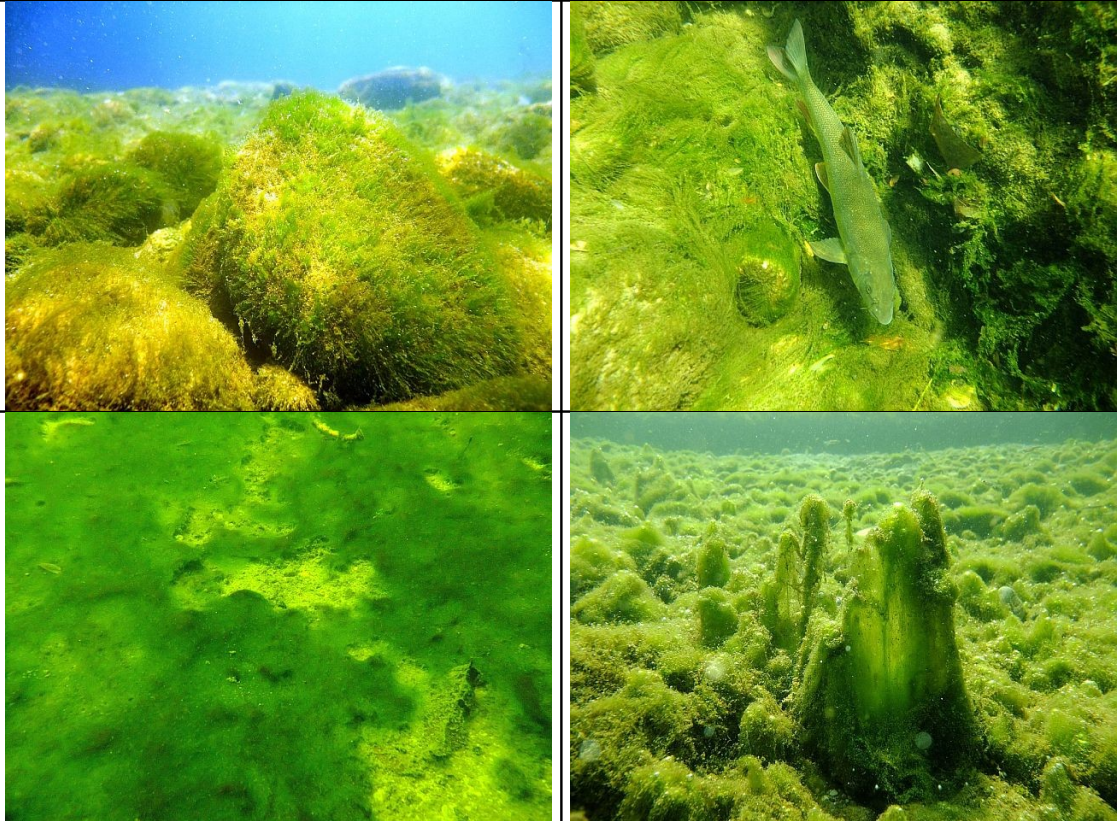

PODvodNI ATLAS SLOVENIJE. POPISNI LIST ŠT. 11

Ime lokacije Nadiža (Natisone) pri Premerjagu (Premariacco - Premarias)			
Tip	REKA		
Zahtevnost	P2 opomba: težavnost potopa je odvisna od vodostaja Nadiže, priporočljivo je osnovno znanje potapljanja v toku/protitoku.		
Nočni potop	DA opomba: ob ugodnem vodostaju, izkušnje!		
Zemljevid / skica			
Zemljepisna lega	Gauss-Krueger (GIS)	Y=5376706m	X=5102660m
	WGS84 (GPS)	$\varphi=46^{\circ}03'25.05''=46.05696^{\circ}N$	$\lambda=13^{\circ}24'06.31''=13.40175^{\circ}E$
Fotografije			

<p>Opis kraja</p>	<p>Reka Nadiža (Natisone) tvori južno od Čedad naravno mejo med Beneško Slovenijo in Furlanijo. Pri mestecu Premerjag (Premariacco ali Premarias po Furlansko) Nadiža v navidezni ravnini prečka pas trših kamenin, v katerega je vrezala zelo globoko in zelo ozko sotesko. Soteska je dostopna ravno na sredini pri zavitem Rimskem mostu in je znana izletniška točka, poleti polna kopalcev.</p> <p>Malo nad mostom je postavljen širok jez nekdanjega mlina oziroma male hidroelektrarne. Jez upočasnjuje tok in pogloblja gornji del soteske, ki ponuja slikovito korito. Korito je zelo ozko in globoko, povrhu še zavito, potop v njemu že meji na jamski potop. Stoječa voda ribam najbolj ne prija: več rib najdemo na gornjem koncu soteske pri brzicah.</p> <p>Spodnji del soteske pod mostom po toku Nadiže navzdol je v bolj naravnem stanju. Nadiža tu tvori več tolmunov, med njimi pa so hitre brzice. V tolmunu pod mostom je manjši podvodni rov, malo naprej pa še izdolben kamnit lok v živo skalo. Brzice med jezum in mostom obogatijo vodo s kisikom in to privablja množico rib.</p>
<p>Kako pridemo do izhodiščne točke</p>	<p>Iz Nove Gorice (približno 30km) mejni prehod Rožna dolina, v Gorici (Gorizia) sledimo kažipotom za Udine (Videm). V Krminu (Cormons) zavijemo desno v mestece in sledimo kažipotom za Čedad (Cividale). Peljemo skozi Koren (Corno di Rosazzo) proti Čedadu. V kraju Spessa zavijemo levo za smer Premariacco - Udine. Peljemo skozi kraj Ipplis in parkiramo še pred zavitim Rimskim mostom pred Premerjagom (Premariacco).</p> <p>Iz Kobarida (Tolmina, Bovca) mejni prehod Robič, potem Čedad in Premerjag.</p>
<p>Parkirni prostor</p>	<p>Tik pred zavitim mostom zavijemo desno na stransko cesto, kjer je možno parkiranje na obeh straneh cestišča pred osamljeno kmetijo. Tu se oblečemo in opravimo v potapljaško opremo.</p>
<p>Pristop k vodi</p>	<p>Pred osamljeno kmetijo se odcepi kolovoz do jezua na Nadiži. Kolovoz je dolžine dobrih 100m in je lahko prehodan v polni potapljaški opremi. Vožnja z motornimi vozili (razen reševalcev) po kolovozu ni dovoljena.</p>
<p>Opis potopa</p>	<p>Možna sta dva različna, neodvisna potopa: v gornjo, severno sotesko (1) in v spodnjo, južno sotesko (2).</p> <p>(1) Za potop v gornjo sotesko vstopimo v vodo kar pri jezu bivšega mlina oziroma elektrarne. V prvi ožini se dno hitro spušča in globina lahko preseže 16m, odvisno od prodnatih nanosov. Nato se soteska razširi v kotanjo krožne oblike, ki ji domačini pravijo "la padella" (ponev). Kotanja je polna proda in globina tu ne preseže 4m. Sledi druga ožina, kjer se prav tako dno hitro spušča in globina lahko preseže 14m, spet odvisno od prodnatih nanosov. Obe ožini sta na nekaterih mestih ožji od 2m, v njih so debela debela podrtih dreves in vsi možni avtomobilski deli z odpada. Pod večjimi skalami se skrivajo ribe, ki jih v gornji soteski ni prav dosti. Drugi ožini sledi plitvina, kjer je smiselno izstopiti iz vode in si ogledati čudovito skalnato pokrajino s številnimi kotanjami in luknjami, ki jih je izdolbla Nadiža. Tu lahko odložimo jeklenko in v neoprenu nadaljujemo pot peš po stezicah po vzhodnem bregu. Lahko pa se tudi potopimo v tolmun globine približno 6m, ki sledi plitvini. Po tem tolmunu Nadiža zavije, postane plitva in tok hiter, da nadaljevanje v potapljaški opremi ni več smiselno. Čas potopa od jezua do plitvine je okoli 35min pri nizkem vodostaju in šibkem poletnem toku Nadiže. Dodatnih 10min za zadnji tolmun. Na poti nazaj lahko plavamo po površini, se prepustimo toku reke Nadiže in občudujemo bregove soteske.</p> <p>(2) Za potop v spodnjo sotesko se odpravimo najprej po kolovozu navzdol do jezua, od tam pa po prodnatem nanosu še naprej navzdol vse do zavitega mosta. V vodo vstopimo pod mostom v prvi tolmun, ki glede na prodnate nanose doseže globino do 10m. Tolmunu sledi plitvina, ki jo je smiselno prebresti peš s plavutmi v roki. Sledi drugi, najmanjši tolmun globine 4.5m in nato spet plitvina s hitrim tokom, ki jo je pametneje prebresti. Zadnji, tretji tolmun je največji in doseže globino 8.5m. Po tretjem tolmunu je smiselno odložiti jeklenko in plavuti na prodnato sipino in nadaljevati peš v neoprenu. Končno se soteska zoži med ogromne skale, tok postane izredno hiter in od tu naprej nadaljevanje v običajni potapljaški opremi ni več</p>

	<p>možno. Tudi v spodnji soteski znaša skupno trajanje potopov v vseh treh tolmunih okoli 35min v eno smer. Za pot nazaj je treba upoštevati tok Nadiže v nasprotni smeri. Zato se je treba na potop v južno sotesko odpraviti z zadostno zalogo zraka, saj drugega izhoda kot ista pot nazaj iz spodnje soteske ni! V spodnji soteski mrgoli rib, verjetno zaradi kisika, ki ga Nadiža nabere med padanjem čez jez in težavnega dostopa za ribiče.</p>
Dodatna oprema	<p>Podvodna svetilka in kompas. Oba sta nujno potrebna v gornji soteski v primeru slabše vidljivosti, ko zavlada na dnu obeh ožin gornje soteske popolna tema, vrtničasti tok Nadiže pa je za orientacijo popolnoma neuporaben.</p>
Ugodne razmere	<p>Sušno obdobje, ko je pretok majhen in vidljivost dobra.</p>
Globina vode	<p>Gornja soteska do 16m. Spodnja soteska do 10m odvisno od prodnatih nanosov.</p>
Temperatura vode	<p>Odvisno od vodostaja Nadiže, poleti okoli 20°C, na jezu mrgoli kopalcev.</p>
Vidljivost v vodi	<p>Slaba, Dobra opomba: odvisno od vodostaja Nadiže in padavin</p>
Tok	<p>Slab, Srednji opomba: odvisno od vodostaja Nadiže</p>
Vegetacija	<p>Malo podvodnih rastlin v koritu in tolmunih. Poraščene skale v gornjem delu soteske pod brzicami. Poleti se v zelo topli vodi razbohotijo alge. Bregova soteske sta gosto poraščena.</p>
	
Opažene živali	

Oblika, sestav dna	Kamnite stene soteske in prodnati nanosi na dnu.	
Posebnosti	Izredno ozka, globoka in razgibana soteska.	
Lokalni potapljaški klub / kompresor	DPD Soča Nova Gorica, Pinka Tomažiča 11, PP 152, 5000 Nova Gorica, Spletna stran: http://www.dpdsoca.si/	
Kontaktna oseba	Andrej Šekli, 041 558 705, asekli@gmail.com	
Gostinska ponudba	Gostilne v Ipplisu in Premerjagu, kmečki turizem na športnem letališču San Mauro zahodno od Premerjaga.	
Prenočišča	Gostilne v Ipplisu in Premerjagu, kmečki turizem na športnem letališču San Mauro zahodno od Premerjaga.	
Turizem, vredno ogleda	Ostanki mlinskega kolesa in zapornic na zahodnem koncu jezu. Spominska plošča dvem potapljačem na vzhodnem koncu jezu. Zaviti cestni most, kjer je na istem mestu stal most že v rimskih časih. Cerkev sv. Silvestra v Premerjagu.	
Slovenska Potapljaška Tranzverzala	Lokacija je predlagana za vpis v SPT.	
Možna lokacija za žig SPT	Ob spominski plošči potapljačema na vzhodnem koncu jezu.	
STATUS SPT	TOČKA še ni opremljena z žigom SPT- SLOVENSKA POTAPLJAŠKA TRANZVERZALA	
Podatke je izpolnil	24.07.2012	Matjaž Vidmar, vidmar.matjaz@gmail.com